

Quā pulchri sunt gressus tui in calciamētis.
filia principis. Juntura femōꝝ tuōꝝ sicut
monilia. que fabricata sunt manu arti-
cis. Umbilicus tuus crater tonātilis.
numquā indigens poculis. Uenter tuus
sicut aceruus tritici. uallatus hilijs. Duo ube-
ra tua sicut duo hinnuli gemelli capree.
Collum tuū sicut turris eburnea. Oculi
tui sicut piscine in ešebon que sunt in
porta filie multitudinis. Nasus tuus si-
cut turris lybani. que respicit contra dama-
cum. Caput tuum ut carmel. et come-
capitis tui sicut purpura regis iuncta ca-
nālibz. Quā pulchra es et quā decora
carissima in delicijs. Statura tua assimi-
lata ē palme. et ubera tua botris. **Vox p-
ximi.** Qui ascendam in palmā. apprehendā
fructus ei. et erunt ubera tua sicut botri
umee. et odor oris tui sic maloy punicoy.
Būttur tuū sicut unū optimū. **Ecclia
ad xp̄m dicit.** Dignum dilecto meo ad
potandum. labijs q; et dentibz illi ad ru-
minandum. Ego dilecto meo. et ad me
conūfio ei. Veni dilecte mi egrediamur
in agrū. commorem̄ in uillis. Mane sur-
gamus ad uineas. uideamus si floruit
uinea. si flores fructus parturunt. si
floruerunt mala pūnica. ibi dabo tibi
ubera mea. Mandragore dederunt odo-
rem in portis nr̄is. Omnia poma noua
et uetera dilecte mi seruaui tibi. **Vox pat-
archarum de x̄.** Quis in det te frēm
meum sugentē ubera matris mee. ut
uiuētiā te foris et deosculer. et iam ne-
mo me despiciat. Apprehendam te
et adducā in domū matris mee. ibi me
docebis. et dabo t̄ pocl̄m ex uino ḡdito.
et mustū maloy granatoy meorum.
Leua ei sub capite meo. et dextera illi
amplexabit me. **Vox xp̄i.** Adiuo uos

filie iherl̄m. ne suscitatis. et e uigilare faciatis
dilectā. donec ipsa uelit. **Vox synagoge
de ecclia.** Que est ista que ascendit de de-
serto delicijs affluens. inuixa sup dilectū
suū. **Vox xp̄i ad synagogam.** Sub ar-
bore malo suscitauit te. ibi corrupta ē mat-
tua. ibi uolata est genitrix tua. **Ecclia ad
xp̄m.** Pon t me ut signaculū sup cor tu-
um. ut signaculū sup brachium tuū. q̄a
fortis est ut mors dilectio. dura sicut in-
ferri emulatio. Lampades eius. lampades
ignis atq; flammārū. Aquę multę n̄ po-
tuerunt extinguere caritatē. nec flumina
obruent illā. Si dederit homo omnē
substantiā dom̄ sue p dilectione. quasi
nichil despiciet eum. **Vox xp̄i de primi-
tua ecclia.** Soror nr̄a parua. et ubera non
habet. quid faciemus sorori nr̄e. in die
quando alloquenda ē. **Xp̄s sibi respon-
dit.** Si murus ē edificemus sup eam pro-
pugnacula argentea. si ostiū ē. compin-
gamus illud tabulis cedrinis. **Vox ecclie.**
Ego mui. et ubera mea sicut turris. ex
quo facta sum coram eo q̄si pacē reppet-
tiens. **Vox synagoge.** Uinea fuit pacifi-
co mea que habet populos. tradidit eam
custodibz. Vir affert p fructu eius mille
argenteos. **Vox xp̄i.** Uinea mea coram
me ē. Mille tui pacifici. et ducenti his q̄
custoduunt fructus ei. **Vox x̄ ad eccliam.**
Que habitas in hortis amici auscultant.
fac me audire uocē tuā. **Vox ecclie ad x̄**
de ei diuinitate incomprehensibili. Fuge
dilecte mi. et assimulare capree hinnuloq;
ceruoy sup montes aromatum.
Explicunt cantica canticorum.
Incipiunt capitula libri sapientia.
I Diligenda iusticia.
II Sapientia in maluolā aiām n̄ introibit.
III Custodiendū amurmutatione et detractione.

- III. De cogitationibus impiorum.
- IV. De consilio iudeorum adversus christum.
- V. De sanctis matribus. Felicitate virginum.
- VII. Quod impij scdm que gesserunt recipient. et de
- VIII. Filij aduterorij in consummati erunt.
- VIII. De dormientibus in christo non lugendis.
- X. De rectoribus aduersus persecutores firmitate stantia.
- XI. Item de matribus quod impetuum uiuent.
- XII. De iudicibus terre.
- XIII. Concupiscendos sermones sapientie.
- XIII. Per incorruptionem perueniri ad deum.
- XV. De proprio naturae ortu salomonis.
- XVI. Salomonem accepisse spiritum sapientie.
- XVII. Sapientiam ubique attingere.
- XVIII. Sapientia attingit a fine usque ad finem.
- XVIII. Quod continens esse nemo possit nisi deus deus.
- XX. Salomon orat accipere sapientiam.
- XXI. Per sapientiam sanatos omnes qui placuerunt deo.
- XXII. Per sapientiam eductum populum israel de egipto.
- XXIII. De sanctis matribus. Sunt.
- XXIII. Quod delinquenti populo utrices bestie immisit.
- XXV. Quod ante deum sunt omnia tanquam gutta rosis.
- XXVI. Quod spiritus sanctus suavis sit in omnibus.
- XXVII. Per auctentiam dare locum penitentie peccatoribus.
- XXVIII. Bonitatem dei cogitanda respicienda misericordiam eius.
- XXVIII. De ydolatriis.
- XXX. De querentibus deum in operibus eius.
- XXXI. De deididum ydolatrie errore.
- XXXII. Quod in misericordia deus disponat omnia.
- XXXIII. De adiuuantibus ydolorum. et de cultoribus eorum.
- XXXIII. Idolatrie causa nefanda omnia introducta.
- XXXV. Quod misericordia domini sanauerit iustos.
- XXXV. Quod mortis et uitae solus dominus habeat potestatem.
- XXXVII. Subsannat inuentores ydolatrie.
- XXXVIII. De die dominici. Etiam delectantem populo tantum se.
- XXXVIII. De creatura deo facti suo deseruauit.
- XI. Quod sermo domini pascat credentes in se.
- XI. Magna esse dei iudicia et inenarrabilia.
- XII. Presumptio seua turbat conscientiam.
- XIII. Quod sanctis matribus tenebris egipti lux non defuit.

- XLIII. De nocte quod percussit deus primogenita egipti.
- XLV. Quod moyses non uirum corporis sed fide et operatione reducere populum de egipto.
- XLVI. Qualem se filij israel de egipto educti.
- XLVII. Qualiter populus desiderauit carnes. et accepit coturnices. Eduxit de egipto.
- XLVIII. Quod magnificauerit dominus populum suum quem

EXPLICUNT CAPITULA. INCIPIT LIBER SAPIENTIE.

UIGITE iusticiam. quod iudicatis terram. Sentate de domino in bonitate et in simplicitate

cordis querite illum. quoniam inuenit ab his qui non temptant illum. apparet autem eis quod fide habeant in illum. Puerse enim cogitationes separant a deo. probata autem uire corrumpit insipientes. **II.** Quoniam in malivolam animam non introibit sapientia. nec habitabit in corpore subdito peccatis. Sanctus enim spiritus discipline effugiet fictum. et auferet se a cogitationibus que sunt sine intellectu. et corrumpet a superuente iniquitate. Benignus est enim spiritus sapientie et non liberabit maledictum a labijs suis. quoniam renu illi testis est deus. et cordis eius scrutator est ueritas. et lingue illi auditor. quoniam spiritus domini repleuit orbem terrarum. et hoc quod continet omnia scientiam habet uocis. Propter hoc quod loquitur iniqua non potest latere. nec preteriet illum corripuens iudicium. In cogitationibus enim impij interrogatio erit. sermone autem illi auditor ad dominum ueniet. ad correptionem iniquitatum illi. quoniam auris relictu audit omnia. et tumultu murmuratum non abscondet. **III.** Custodite ergo uos a murmuratione que nichil prodest. et a detractione partite lingue. quoniam responsu obscurum inuacuum non ibit. Os autem quod

mentē occidit animā. Solite zelare mor-
te in errore uite uix. neq; acquiratis pdi-
tionē in opib; manuū urarum. qm̄ d̄s mor-
te n̄ fecit. nec letat̄ in pditione uiuorū
Creauit enī ut essent om̄ia. et sanabiles
fecit nationes orbis terrarū. et n̄ ē in illi
medicamentū exterminij. nec inferorū re-
gnum in terra. Justicia enī p̄petua et im-
mortalis ē. impū autē manib; et uerbis
accersierunt illā. et estimantes illā ami-
cam deflexerunt. et sponfiones posuerūt
ad illā. qm̄ digni sunt q̄ sunt ex parte
illi. **1111.** **D**ixerunt enī apud se cogitan-
tes n̄ recte. exiguū et cum tedio ē temp̄
uite n̄rē. et n̄ est refrigeriū in fine ho-
minis. et n̄ ē qui agnūt̄ sit reuersus ab
inferis. q̄a ex nichilo nati sumus. et post
hec erim̄ tanqm̄ n̄ fuerimus. qm̄ sum̄
afflat̄ ē in narib; n̄ris. et sermo sc̄ntal-
is ad cōmouendū cor n̄r̄m. qm̄ extinct̄
cū erit corpus n̄r̄m. et sp̄s diffundet̄
tanquā mollis aer. et transiet uita n̄ra
tanquā uestigia nubis. et sicut nebula dis-
soluet̄ que fugata ē a radijs solis. et calore
illi aggrauata. et nom̄ n̄r̄m obliuionē
accipiet p̄ temp̄. et nemomemoriā habebit
opum n̄rorum. **V**mbre enū transiūt̄ est
temp̄ n̄r̄m et non ē reuersio finis n̄r̄i. qm̄
consignata ē et nemo reuertet̄. **V**enite ḡ
et fruamur bonus que sunt. et utamur
creatura tanquā in iuuentute celeriter.
Vino p̄cioso et unguentis nos impleam̄.
et n̄ pretereat nos flos temporis. Coronem̄
nos rosas ante quā marcescant. nullū pra-
tū sit qd̄ n̄ p̄transseat luxuria n̄ra. nemo
ur̄m sit ex fors luxurie n̄rē. **V**biq; lin-
quam̄ signa leticie. qm̄ hec est pars n̄ra.
et hec est fors. **O**pprimam̄ pau-
pem iustū. et n̄ parcam̄ uiduē. nec uete-
ran̄ reuertam̄ canos multa temporis.

Sic autē fortitudo n̄ra lex iniusticie. **Q**d
infirmum est enim. inutile inuentū. **C**ur-
cumueniam̄ ḡ iustū. qm̄ mutalis ē nobis.
et contrari est opib; n̄ris. et impropereat
nobis peccata legis. et diffamat in nos
peccata discipline n̄rē. **P**romittit se sci-
entiā d̄i habere. et filiū d̄i se nominat.
Factus ē nob̄ in traductionē cogitationū
n̄rarum. grauis ē nobis etiā ad uidendū.
qm̄ dissimilis ē alijs uita illi. et inuita-
te sunt uis ei. **T**anquā nugaces estima-
t̄ sum̄ ab illo. et abstinet se a uis n̄ris
tanquā ab immundicijs. et prefert nouis-
sima iustoy. et gloriatur patrē d̄m se ha-
bere. **V**ideam̄ ḡ si sermones illi ueri
sunt. et temptem̄ que uentura sunt illi.
et sciem̄ que erunt nouissima illius.
Sic enim ē uer̄ fili d̄i suscipiet illū. et li-
berabit eum de manu contrarioy. **C**on-
tumelia et tormento introgem̄ illū. ut
sciam̄ reuerentiā illi. et p̄bem̄ patienti-
am illi. **M**orte turpissima condempnem̄
illum. erit enī ei respect̄ et sermonib;
illi. **H**ec cogitauerunt. et errauerunt.
Excecauit enī illos malicia ipsoy. et nel-
cuerunt sacramenta d̄i. neq; mercedē spe-
rauerunt iusticie. nec iudicauerunt ho-
norē animarū sc̄arū. qm̄ d̄s creauit ho-
minē inexcaminabile. et ad imaginē sue
similitudinis fecit illū. **I**nuidia autē
diaboli mors introuit in orbem terrarū.
Imitant̄ aut̄ illū. qui sunt ex parte illi.
Vstorū aut̄ anime in manu d̄i s̄t. **vii.**
et n̄ tanget illos tormentū mortis. **V**iti
sunt oculis insipientū mori. et estimata
ē afflictio q̄ illoy. **E**abstinere ito abierit in
excaminū. et qd̄anob̄ excaminū. illi aut̄ s̄t in
pace. **E**t sicora hominū tormenta passi sūt.
spes illoy immortalitate plena ē. **I**n pau-
cis uexati. in multis bene disponentur.

qm̄ d̄s temptavit illos. et invenit illos dignos se. Tanguā aurū in fornace p̄ba ut illos. et quasi holocaustū hostiæ accepit illos. et in tempore erit respectus illoꝝ. fulgebunt iusti. et tanquā scintille in harundinetis discurrent. Judicabunt nationes et dominabunt populis. et regnabit dñs illoꝝ in p̄pectuū. Qui confidunt in dño intelligent veritatē. et fideles in dilectione acquiescent illi. qm̄ donum et pax ē electis illius. **vii.** **I**mpij autē scdm̄ que cogitauerunt correptionē habebunt. qui neglexerunt. et a dño recesserunt. Sapientia enī et disciplinā qui abiit infelix ē. et uacua ē spes illoꝝ. et labores sine fructu. et inhabitabilia opa illoꝝ s̄t. Mulieres illoꝝ insensate sunt. et nequissimi filij eoz. **Maledicta creatura eoz.** qm̄ felix sterilis et iconquinata. que n̄ sciuit thori in delicto. habebit fructū in respectione amarū sc̄arum. et spado q̄ n̄ opatus ē p̄ man̄ suas iniquitatē. nec cogitavit aduers̄ dñm̄ nequissima. Dabit enim illi fidei donū electū. et fors in tēplo dñi acceptissima. Bonoz enim laboz glorios̄ ē fructus. et que non concedit rax̄ sapientiæ. **viii.** **F**ilij autē adulteroz in consummatione erunt. et ab iniquo thoro semen exterminabit. Et si quidē longe uix erunt. in nichilū computabunt. et sine honore erit nouissima senectus illoꝝ. & si celerius defuncti erunt n̄ habeb̄t spem. nec in die agnitionis alloquitionē. Nationes enī inique. dux s̄t consummationis. O quā pulchra ē casta generatio cū caritate. Immortalis enī ē memoria illi. qm̄ et apud dñm̄ nota ē. et apud homines. Cum p̄sens ē uitant̄ illā. et desiderant eam cū seduxerit. et in p̄pectuū coronata triumphat. in conquinatorū certaminū

premiū uincens. **Mutigena autē impioꝝ** multitudo n̄ erit utilis. et sp̄ritia uicula mina n̄ dabunt radices altas. nec stabile firmamētū collocabunt. & si in ramis in tēpore germinauerunt. infirmiter posita a uento cōmouebunt. et a nimietate uentoz eradicabunt. Confringent enim rami in consummata. et fructus illoꝝ inutiles. et acerbi ad manducandum. et ad nichilū apti. Et iniquus enim omnes filij qui nascuntur. testes sunt nequitiæ aduersus parentes. in interrogacione sua. **viii.** **I**ustus autē si morte preoccupat̄ fuerit. in refrigerio erit. Senect̄ enim uenerabilis ē n̄ diuina. neq; numero annoꝝ computata. **Cani enī** sunt sens̄ hominis. et etas senectutis uita unmaculata. **Placens dō factus dilectus.** et uiuent in tēpore peccatores translatus ē. **Rapt̄** ē ne malicia mutaret intellectū illi. aut fictio deciperet animā illi. **Fascinatio enī** nugacitatis obscurat bona. et instantia concupiscentiæ transuertit sensū sine malicia. **Consummat̄** in breui. expleuit tempora multa. propter hoc p̄petrauit educere illū de medio iniquitatis. **Populi autē** uidentes et n̄ intelligentes nec ponentes in p̄cordijs talia. qm̄ gr̄a dī et misericordia in sc̄os illi. et respectus in electos illi. **Condemnat autē** iustus mortuus. uiuos impios. et iuuent̄ celerit̄ consummata longam uitā iniusti. **Uidebunt enim** finē sapientis. et n̄ intelligent quid cogitauerit de illo d̄s. et quare numerit̄ illū dñs. **Uideb̄t enī** et contempnent. illos autē dñs iridebit. Et erunt posthęc decedentes sine honore. & in contumētia in tēpore mortuos in p̄pectuū. qm̄ dirumpet illos flatus sine uoce. et cōmouebit illos a fundamentis. et usq; ad supremū desolabit. et erunt gementes. et memoria illoꝝ p̄iet. **Uenient**

in cogitatione peccatorum suorum timidi. et tunc
dicent illos ex aduerso iniquitates ipsorum. **x**
Tunc stabunt iusti in magna constantia
aduersus eos qui se angustiauerunt. et
qui abstulerunt labores illorum. Videntes tur-
babunt timore horribili. et mirabuntur
in subitatione insperatae salutis. dicentes
intra se penitentiam agentes. et pro angu-
stia spiritus gementes. Hi sunt quos habuimus
aliquando in derisum. et in similitudi-
nem mypperii. Hos insensati uitam illorum esti-
mabamus insaniam. et sine illorum sine ho-
nore. Quoniam ergo computati sunt inter filios
dei. et inter sanctos sanctorum illorum est. Ergo errauimus
a uia ueritatis. et iustitiae lumen non luxit
nobis. et sol intelligentiae non est ortus nobis.
Lassati sumus in uia iniquitatis et perditionis.
et ambulauimus uias difficiles. uiam autem domini
ignorauimus. Quid nobis profuit superbia. aut
diuiciarum iactantia quid contulit nobis.
Transferunt omnia illa tanquam umbra. et
tanquam nuncius praecurrens. et tanquam nauis
que praetertransit fluctuantem aquam. cuius cum
praetertransierit non est uestrigium inueniri. neque se-
mitam carinae illius in fluctibus. aut auias que
transuolat in aere. nullum inuenit argumentum
itineris illius. sed tantum sonitus est alax
uerberans leuem uentum. et scandens per uiam
itineris aerem. commotus alis transuolauit.
et post hoc nullum signum inuenit itineris
illius. aut tanquam sagittae omisse in locum
destinatum. diuisus aer continuus in se reclusus
est. ut ignoret transire illius. sic et nos nati
continuo delinimus esse. et uirtutis quidem
signum. ualuum ostendere. in malignitate
autem nostra consumpta sumus. Talia dixerunt
in inferno hi qui peccauerunt. quoniam spes impij
tanquam lanugo est que a uento tollit. et tan-
quam spuma grauis que a pcella dirigitur.
et tanquam fumus qui a uento diffusus est.

et tanquam memoria hospitis unius diei praeter-
cuntis. **xvi** **I**usti autem in praesentium
uiuunt. et apud dominum est merces eorum. et cogi-
tatio illorum apud altissimum. Ideo accipiant
regnum decoris. et diademata speciei de ma-
nu domini. quoniam dextera sua teget eos. et bra-
chio suo defendet illos. Accipiet armaturam
zelus illius. et armabit creaturam ad ultionem
inimicorum. Induet pro torace iustitiam. et ac-
cipiet pro galea iudicium certum. Sumet
sarcinam inexpugnabilem equitatem. acuet autem
duram iram in lanceam. et pugnabit cum
illo orbis terrarum contra insensatos. Ibiunt
directe emissiones fulgurum. et tanquam
abens curuato arcu nubium extermina-
bunt. et ad certum locum insipient. et a pe-
triosa uia plene emittent grandines. et
scandescet in illos aqua maris. et flumina
concurrent ducere. Contra illos stabit
spiritus uirtutis. et tanquam turbo uentus diui-
det illos. et ad heremum perducet omnem ter-
ram iniquitatis. et malignitas euerget sedem
potentium. Melior est sapientia quam uires.
et uir prudens magis quam fortis. **xvii**
Audite ergo reges et intelligite. discite iudi-
ces finium terrae. Prebete aures. uos qui con-
tinetis multitudines. et placetis uobis
in turbis nationum. quoniam data est a domino po-
testas uobis et uirtus ab altissimo. qui uos
rogabit opera uestra. et cogitationes scrutabi-
bit. quoniam cum essetis ministri regni illius
non recte iudicastis. neque custodistis legem iu-
sticie. neque secundum uoluntatem dei ambula-
stis. Horrende et cito apparebit uobis.
quoniam iudicium durissimum his qui praesunt
fiet. Exiguo enim concedit misericordiam. poten-
tes autem potentia tormenta patient. Non
enim subtrahet personam cuiquam dominus. nec
uer ebrietatem magnitudinem cuiquam. quoniam pu-
sillum et magnum ipse fecit. et equaliter

cura ē illi p omnibz. forcioribz autē fortior instat cruciatio. Ad uos g reges sunt hi sermones mei / ut discatis sapientiā. et n̄ excedatis. Quē custodierint iusticiā iuste iustificabunt. / et qui didicerint ista inuenient quid respondeant. **xiii.** **C**oncupiscite g sermones meos. / diligite illos et habebitis disciplinā. Clara ē & que nūq̄m marcescet sapientiā. et facile uideet̄ ab his qui diligunt eā. / et inueniet̄ ab his qui querunt illā. Preoccupat qui se occupat. / ut illis se prior ostendat. Q̄ de luce uigilauerit ad illā n̄ laborabit assidentē enī illā in foribz suis inueniet. Cogitare g de illa sensus ē consummat. / et q̄ uigilauerit propter illā cito erit secur. Qm̄ dignos seipsa circūit querens. et in uis ostendit se illis hylarē. / et in omni prudentia occurret illis. Iniciū enī illi uerissima ē disciplinē occupiscentia. Cura g disciplinē dilectio ē. / et dilectio custodia legū illi ē. Custodiatio autē legū. / consummatio incorruptiois ē. **xiiii.** **I**ncorruptio autē. / facit ēē pximum dō. Concupiscentia itaq; sapientie. / adducit ad regnū ppetuum. Si g delectamini sedibz et stematibz reges populi. / diligite sapientiā ut in ppetuū regnetis. Diligite lum̄ iustitie. / om̄s qui p̄stis populis. Quid ē autē sapientiā et quēadmodū facta sit referā. et n̄ abscondam a uob sacramta dī. / sed ab inicio natiuitatis inuestigabo. et ponā in lucē scientiā illi. et n̄ preteribo ueritatē. neq; cum inuidia tabescente iter habebō. / qm̄ talis n̄ erit particeps sapientie. Mulitudo autē sapientiū sanctas ē orbis terrarum. / et rex sapiens. populi stabilim̄tū ē. Ergo accipite disciplinā p sermones meos. / et pderit uob.

xv. **S**um quidē et ego mortalis homo similis om̄ibz. / et ex genere terreno illi qui prior fictus ē. / et inuentre matris figuratus sū caro. Decem mensiū tempore coagulatus sū in sanguine. / ex semine hominis et delectam̄to somny conueniente. / et ego nat' accepi cōmunē aerē. et in similitē factā decidi terrā. Primā uocē simile enūsi om̄ibz plorans. / in inuolumentis nutrit' sum et curis magnus. / Heno enī ex regibz habuit aliud natiuitatis iniciū. / Unus g introit' ē om̄ibz ad uitam. / et similis exitus. **xvi.** **P**ropter hoc optaui et dat' ē in sens. / et in uocauit et uenit in me sp̄s sapientie. / & p̄posui illā regnis et sedibz. / & diuicias nichil ēē dixi in comparatione illi. / Nec cōparauit illi lapidē preciosū. qm̄ om̄e aurū in comparatione illi barena ē erigua. / et tāquā lutū estimabit' argentū in c̄spectu illi. / Sup salutē et specitē dilexi illā. et p̄posui p luce habere illā. / qm̄ inextinguibile ē lum̄ illi. Venerunt autē in om̄ia bona partē cū illa. / et innumerabilis honestas p man' illi. Et letat' sum in om̄ibz. qm̄ antecedebat me ista sapientiā. / et ignorabā qm̄ horū om̄iū mat' est. Quā sine fictione didici. / et sine inuidia cōmunico bonis illi. / et honestatē illi n̄ abscondo. Infinit' enī thesaur' ē hominibz. / quo q̄ usi sunt. participes facti sunt amicitie di. / propter discipline dona emendati. / Mihi autē dedit dōs dicere ex sententia. / et p̄sumere digna horū que dant. / qm̄ et ipse dixit est sapientie. et sapientiū emendator. In manu enī illi nos et sermones nr̄. / et om̄is sapientiā. et opum scientie disciplina. Ipse enim dedit in horū que sunt scientiā uerā. / ut sciā dispositionē orbis terrarū. / et uirtutes elementor. / iniciū et c̄summatōnē. et me

dictatē temporū. uarietudinū pmutati-
ones. et consummationes tēporū moy-
mutationes. et diuisiones temporum.
anni curs⁹ et stellarum dispositiones. na-
turas animalū. et iras bestiarū. uim
uentoy. et cogitationes hominū. diffe-
rentias arborū. et uirtutes radicum. et
quecūq; sunt absconsa. et inuisa didici.
Omnū enim artifex docuit me sapientiā.
Est enī in illa sp̄s intellectus. sc̄s. unū.
multiplex. subtilis. mobilis. disert⁹. inco-
inquinat⁹. certus. suauis. amans bonū.
acut⁹. qui nichil uetat. et q̄ benefaciat.
human⁹. ^{benign⁹} stabilis. cert⁹. secur⁹. omnē ha-
bens uirtutē. omnia p̄spiciens. et q̄ capiat
om̄s sp̄s intelligibiles. mund⁹. subtilis.
Om̄ibz enim mobilibz mobilior ē sapientia.
Atingit autē ubiq; et capit p̄pter **xvii**
suā mundiciā. Vapor ē enī uirtutis di. et
emanatio quedā ē claritatis omnipotentis
di sincera. et ideo nichil inquinatū nullā
incurrit. Candor ē enī lucis et̄ne. et specu-
lum sine maculā di maiestatis. et imago bo-
nitatis illi⁹. **Q**um sit una om̄ia potest.
et p̄manens in se om̄ia inuouat. et p̄ na-
tiones in animas sc̄as se transfert. Ami-
col di et p̄phetas cōstituit. **J**emine enī
diligat d̄s. nisi in quo sapientia inhabitat.
Est enim hec speciosior sole. et sup̄ omnē
stellarū dispositionē luci comparata inue-
nit̄ prior. Illi enī succedit nox. Sapientia
autē uincit maliciā. **xviii** **A**tingit
ḡ a fine usq; ad finē fortit. et disponit
omnia suauit. Hanc amauit et exq̄siuit
a uuentute mea. et quesiu in sponsā
assumere. et amator factus sum foris
illi⁹. Generositatē illi⁹ gl̄ificat. contuber-
nū habens dei. **S** et omnū d̄ns dilexit
illā. Doctrix ē enim disciplinē di. et ele-
ctrix opum illi⁹. **Q** si diuicias appetunt

in uita. quid sapientia locuplet⁹. que oīa
opatur. **S**i autē sens⁹ opat⁹. quis hor-
que sunt magis quā illa ē artifex. **E**t
si iusticiā quis diligit. labores huius
magnas habent uirtutes. Sobrietatem
enim et sapientiā docet. et iusticiā. et
ueritatē. quibz utilit̄ nichil ē. in uita ho-
minibz. **E**t si multitudinē scientiē deside-
rat quis. sc̄t p̄terita. et de futuris est
mat. **S**c̄t ueritatis sermonū. et disso-
lutiones argum̄toy. signa et monstra-
sc̄t antequā fiant. et euent⁹ temporū et
sc̄lorum. **P**roposui ḡ hanc adducere m̄
ad conuicendū. sciens qm̄ cōmunicabit
mecū de bonis. et erit alloquitio cogitati-
onis et tēdy mei. **H**abebo p̄pter hanc cla-
ritatē ad turbas. ^{et honore} apud seniores et iuuenē.
Acutus inueniar in iudicio. et in conspe-
ctu potentū amirabilis **erō.** et
facies p̄ncipum mirabunt me. **T**acentē
me sustinebunt. et loquentē me respiciēt.
et sermōnantē me plura. man⁹ ori suo
imponent. **P**ropterea habebō p̄ hanc im-
mortalitatē. et memoriā eternā hū qui
post me futuri sunt relinquit. **D**isponā
populos. et nationes in subditz erunt.
Timebunt me audientes reges horren-
di. in multitudinē uidebor bon⁹. et in
bello fortis. **I**nterans in domū meā. conqui-
escam cum illa. **N**on enī habet amaritudi-
nē conūfio illi⁹. nec tēdy conuictus illi⁹.
s; leticiā et gaudiū. **H**ec cogitans apud
me. et cōmemorans in corde meo. qm̄ imor-
talitas ē in cogitatione sapientiē. et in a-
micitia illi⁹ delectatio bona. et in opibus
manuū illi⁹ honestas sine defectione. et
in certamine loquele illi⁹ sapientia. et p̄-
claritas in communicatione sermonū ip-
si⁹. **C**ircuibā querens ut in illā assumerē.
Puer autē eram ingenios⁹. et fortatus sum

animā bonā. **Et** cum tēn magis bo-
 nus / ueni ad corpus incomquinatū. **Q**ut
 sciu qm aliter n̄ possum eē continens n̄
 d̄s dec. et hoc ipsum erat sapientia: scire
 cur eēt hoc donū. / adij dnm̄ et deprecatus
 sū illū. et dixi ex totis p̄cordijs meis. **xx.**
Ds patrū meorū et dn̄e misericōdij tuę. qui fe-
 cisti omnia ūbo tuo. et sapientia tua cōstitui-
 sti hominē ut dominet̄ creature que a te
 facta ē. ut disponat orbem terrarū in equi-
 tate et iusticia. et in directione cordis iudici-
 um iudicet. da m̄ sedum tuarū assistitricē
 sapientiā. et noli me reprobare a pueris
 tuis. qm̄ ego seruus tuus. et fili' ancillę
 tuę sum. homo infirmus. et exigui tēporis.
 et minor ad intellectū iudicij et legum. **E**t
 si quis erit consummat' ut' filios hominū.
 si abfuerit ab illo sapientia tua. in nichilū
 computabit'. Tu me elegisti regem pp̄lo
 tuo. / et iudicē filiorū tuorū et filiarū tuarū.
Quod dixisti edificare templū in monte scō
 tuo. et in ciuitate habitationis tuę arā
 similitudinē tabnaculi sc̄i tui qd̄ p̄para-
 sti ab unicio. / et tecū sapientia que no-
 uit opa tua. que et affuit tunc cū orbē
 terrarū faceres. / et sciebat quid placitū eēt
 oculis tuis. et quid directū in p̄ceptis tuis.
Oste illam de sc̄is celis tuis. et mitte illā
 a sede magnitudinis tuę. ut mecum sit. et
 mecum laboret. / et sciam quid acceptum sit
 apud te. **S**cit enī illa om̄ia et intelligit'.
 et deducet me in opibz meis sobrie. et custo-
 diet me in sua potentia. et erunt accepta opa
 mea. / et disponam populū tuum iuste et
 ero dignus sedum patris mei. **Q**uis enim
 hominum poterit scire consiliū d̄i. / **A**ut
 quis poterit cogitare quid uelit dn̄s. / **C**o-
 gitationes enim mortalū timide. et incerte
 puidentię n̄rę. **C**orpus enim qd̄ corrūpit
 aggrauat animā. et deprimit terrena inba-

bitatio sensum multa cogitantē. / et dif-
 ficile estimant' que in terra sunt. et que
 in p̄spectu sunt inuenimus cum labore.
Que autē in celis sunt. quis inuestigabit'.
Sensum autem tuum quis scit nisi tu
 dederis sapientiā. et miseris sp̄m sc̄m tu-
 um de altissimis. / et si correpte sunt semite
 eorū. qui in terris sunt. et que t̄ placent di-
 dicerunt homines. / **N**ā p̄ sapientiā sana-
 ti sunt. quicumq; placuerint tibi dn̄e a p̄n-
 cipio. **xxi.** **H**ec illum qui prim' factus ē
 a dō pater orbis terrarū. cum sol' esset
 creatus de luno terre custodiuit. et eduxit
 illum a delicto suo. / et dedit illi uirtutem
 continendi omnia. **A**b hac recessit inuit'
 in uia sua. / p̄ uiam homicidij fr̄ntas depit'.
Propter quod cum aqua desereret terram.
 iterū sanauit sapientia. / p̄ contemptibile
 lignum iustum gubernans. **H**ec et in con-
 sensu nequitię cum se nationes contu-
 lissent. sciuit iustum. et seruauit sine
 querela dō. / et in filijs misericōdiam fortem
 custodiuit. **H**ec iustum a peccatis un-
 pijs liberauit fugientē. descendente ig-
 ne in pentapoli. cui' in testimoniū nequitię
 fumigabunda constat deserta terra. / et
 in certo tempore fructus habent arbores.
 et incredibilis anime memoria. stans fig-
 mentum salis. **S**apientiā enim p̄tereun-
 tes non tantū in hoc lapsi sunt. ut ig-
 norarent bona. sed et insipientię sue re-
 liquerunt hominibz memoriā. / ut in
 his que peccauerunt nec latere potuisset.
Sapientia autē hos qui se obseruant a
 doloribz liberauit. **H**ec autē p̄ fugum ire
 fr̄is iustū deduxit p̄ uias rectas. et osten-
 dit illi regnū d̄i. / et dedit illi scientiā
 scōrū. **H**onestauit illū in laboribz. / et cō-
 pleuit labores illi'. **I**n fraude circumue-
 nientū illi affuit. / et honestū fecit illū.

Custodiuit illū ab inimicis. et a seducto-
ribz tutauit eum. et certam forte dedit
illi ut uinceret. et sciret qm̄ omnū po-
tentia ē sapientia. Hec uenditū iustū
n̄ dereliquit. Et a peccatoribz liberauit
illū. Descenditq; cum illo in fouea. et ī
uinculis n̄ dereliquit illū. donec afferret
illi sceptrū regni. et potentia adūsus eos
qui illū depmebant. Et mendaces ostendit
qui maculauerunt ipsum. et dedit illi clā-
ritatē sc̄nam. Hec populū iustū et semen
sine querela liberauit a nationibz que il-
lum compmebant. Intrauit in animam
serui dñi. et stetit contra reges horrendos
in portentis et signis. et reddidit iustis
mercedē laborū suoy. et deduxit illos in
uia mirabili. et fuit illis in uelamento diei.
et in luce stellay nocte. Transiuit illos
mare rubrum. et transiuit p aquā numā.
Inimicos autē illoy demersit in mare. et
ab altitudine inferoy eduxit illos. **xxii.**
Ideo iusti tulerunt spolia impioy. et decan-
tauerunt dñe nomen sc̄m tuū. et uicticem
manum tuā laudauerunt pariter. qm̄ sa-
pientia apuit os mutoy. et linguas infan-
tū fecit disertas. Duxit opa illoy in ma-
nibz pphete sc̄i. ter fecerunt p deserta que
n̄ habitabant. et in locis secretis fixerunt
casas. Steterunt contra hostes. et de inimi-
cis se uindicauerunt. Stiterunt et inuoca-
uerunt te. et data ē illis de petra atissima
aqua. et requies sitis de lapide duro. Per
que enim penas passi sunt inimici illoy.
a defectione potus sui. et cum habundaret
fily isrl̄ letati sunt. p hec cum illis decēnt.
bene cum illis actum ē. Nam p fonte q̄-
dem sempiterni fluminis. humanū sangui-
nem dedisti uiuistis. Qui cū minuerentur
in translatione infantū occisoy. dedisti
illis habundantē aquā in spate. ostendens

p sitam que tunc fuit quēadmodū tuos ex
altares. et adūsarios illoy necares. Cū enī tēp-
tati sunt. et quidē cum misericordia disca-
plinā accipientes. scierunt quēadmodum
cum ira iudicati impy tormenta paterent.
Hos quidem tanquā pater montis pba-
sti. illos autē tanquā durus rex interrogans
condemnasti. Absentes enī et p̄sentes. sumi-
liter torquebant. Duplex enim illos acce-
perat tedium. et gemitus cum memoria
p̄teritoy. Cum enim audiret p sua tormēta
bene secum agi. ememorata sunt deum.
ammirantes in finē exitus. Quē enim
in expositione praua p̄ctum deriserunt
in finē euentus mirati sunt. n̄ similiter
iustis faciens. P̄ cogitationibz autē infan-
tatis iniquitates illoy. **xxii.** **Q**uod
q̄dam errantes colebant mutos serpente
et bestias sup uacua. immisit illis mul-
titudine mutoy animalium in uindictā.
ut scirent quia p que peccat quis. p hec
torquetur. Non enim impossibilis erat
om̄pe manū tua que creauit orbē terray
ex materia inuisa. immutare illis multi-
tudine urloy. aut audaces leones. aut
nouū generis ua plenas et ignotas bestias.
aut uapōrē igneum spūantes. aut
odorem fumi p̄ferentes. aut horrendas
ab oculis scintillas emittentes. quarū
non solū lesura poterat illos exterminare
sed et aspectus p timorē occidere. Sed et si
ne his uno spū occidi poterant. p̄sequi-
tionē passi ab ipsis factis suis. et dispsi p
sp̄m ueritatis tue. sed omnia in mensura.
et numero et pondere disposuisti. Multū
enim ualere t̄ soli superat semp. et uir-
tuti brachy tui quis resistet. **xxiii.**
Qm̄ tanquā momentū statere. sic ante
te ē orbis terrarum. et tanquā gutta
roris antelucani que descendit in t̄ram.

S misereris omnium quoniam omnia potes. et dissimulas peccata hominum propter penitentiam. Diligis enim omnia que sunt. et nichil odisti eorum que fecisti. nec enim odians aliquid constituisti aut fecisti. Quorum autem posset permanere aliquid nisi tu uoluisses. aut quod a te uocatum non esset conseruaret. Parus autem omnibus quoniam tua sunt domine. qui animas amas. **xxxiii.** **Q**uam bonus es domine. et suauis sermo tuus in nobis. Ideoque hos qui exerrant partibus corripis. et de quibus peccant ammones. et alloqueris. ut relicta malicia credant in te domine. **I**uos enim antiquos inhabitatores sancte terre odians quos exhorruisti quoniam odibilia tibi opera faciebant. per medicamina et sacrificia iniusta. filiorum suorum necatores sine misericordia. et comestores uiscerum hominum. et deuoratores sanguinis a medio sacramento tuo. et auctores parentum animarum in auxilium uoluisti perdere permanentium parentum nostrorum. ut dignam perciperent peregrinationem puerorum dei. que tibi omnium carior est terra. Sed et his tanquam hominibus pepercisti. et misisti antecessores exercitus tui uespas. ut illos paulatim exterminarent. non quia impotens eras in bello subicere impios. uisisti. aut bestis seuis. aut uerbo duro simul exterminare. sed partibus simul iudicans dabas locum penitentiae. non ignorant quoniam iniqua est natio eorum. et naturaliter malicia eorum. et quoniam non poterat mutari cogitatio eorum in perpetuum. Semen enim erat maledictum ab initio. nec timens aliquem. ueniam dabas peccatis eorum. **Q**uis enim dicit tibi quid fecisti. aut quis stabit contra iudicium tuum. aut quis in conspectu tuo ueniet iudex iniquorum hominum. aut quis tibi impu-

tabit. si nationes perierint quas tu fecisti. **N**ec enim est alius deus quam tu cui cura est de omnibus. ut ostendas quoniam non iniuste iudicas. neque rex neque tyrannus in conspectu tuo inquirent de his quos perdidisti. **C**um sis ergo iustus iuste omnia disponis. ipsum quoque qui non debet puniri condemas. et exterum estimas a tua uirtute. **V**irtus enim tua iusticie iniciu est. et ob hoc quod omnium dominus es. omnibus te parcere facis. **V**irtutem enim ostendis tuis. qui non crederis esse in uirtute consummatus. et hos qui te nesciunt in audacia traducas. **T**u autem dominator uirtutis cum tranquillitate iudicas. et cum magna reuerentia disponis nos. **S**ubest enim tibi cum uolueris posse. **D**ocuisti autem populum tuum per talia opera quoniam oportet esse iustum et humanum. et bonae spei fecisti filios tuos. quoniam iudicans das locum in peccatis penitentiae. **S**icut enim inimicos seruatorum tuorum et debitos morti cum tanta cruciasti attentione. et liberaisti dans tempus et locum per que possent mutari a malicia. cum quanta diligentia iudicas filios tuos. quorum parentibus iuramenta et conuentiones dedisti bonarum promissionum. **C**um ergo nobis disciplinas das. inimicos nostris multipliciter flagellas. ut bonitatem tuam cogitemus iudicantes. et cum de nobis iudicatur speremus misericordiam tuam. **xxxvi.** **U**nde et illis qui in uita sua insensate et iniuste iuxerunt. per hec que coluerunt dedisti summa tormenta. **E**t enim in erroris uia diuicius errauerunt. deos estuantes hec que in animalibus sunt supruacua. infantum insensatorum more uiuentes. propter hoc tanquam pueris insensatis iudicium in derisum dedisti. **Q**ui autem ludibrijs et increpati

onibz non sunt correpta. dignum dei
iudicium expta sunt. In his enim que
patiebantur moleste ferebant. in quibz
patientes indignabant. **P** hec quos
putabant deos in ipsis cum extermi-
narentur. uidentes illum quem olim ne-
gabant se nosse. deum uerum agnoue-
runt. **P**ropter quod et finis condemp-
nationis illorum ueniet sup illos. **XXVII.**
Nani sunt autē omnes homines in q̄
bus non ē scientia dei. et de his que uiden-
tur bona n̄ potuerunt intelligere eū
qui est. neq; opibus attendentes agno-
uerunt quis eēt artifex. sed aut ignem.
aut sp̄m. aut excitatum aerem. aut gi-
rum stellarum. aut nimiam aquam. aut
solem. aut lunā. rectores orbis terrarū
deos putauerunt. Quorum si specie dele-
ctati deos putauerunt. sciunt quanto
his dominator eoz speciosior ē. **S**pecies
enim generator. hec omnia constituit.
Aut si uirtutē et opa eorum mirati
sunt. intelligant ab ipsis. qm̄ qui hec ē
statuit fortior est illis. **A** magnitudine
enim speciei et creature. cognoscibiliter
poterit horum creator uideri. **S**z tamē
adhuc in his minor ē querela, et hi
enim fortassis errant. d̄m querentes et
uolentes inuenire. **E**tenim cum in opibz
illius conuersent. inquirunt et p̄ sua-
sum habent. qm̄ bona sunt que uident.
Iterum autē nec his debet ignosci. Si
enim tantū potuerunt scire ut possent
estimare sc̄m. quomodo huius d̄m
n̄ facilius inuenierunt. **XXVIII.** **I**n felices
autem sunt. et int̄ mortuos spes illoz
est. qui appellauerunt deos opera ma-
nuū hominum. aurum et argentum
artis inuentionē et similitudines ani-
malium. ut lapidem inutilem. opus

manus antique. aut si quis artifex fa-
ber de silua lignum rectum secauerit.
et huius doctē exadat omnē corticem.
et arte sua usus. diligenter fabricet
uas utile in conuersationē uite. reliq̄
as autē eiusdem opis ad p̄parationē
elē abutatur. et reliquum horum
quod ad nullos usus facit. lignum
curuum et uerticibz plenū sculpat di-
ligenter p̄ uacuitatem suam. et p̄ sa-
cientiam artis sue figuret illud. et assim-
let illud imagini hominis. aut alicuj
et animalibz illud simulet. pluuens ru-
brica. et rubicundum faciens fūco colore
illius. et omnē maculam que ē in illo
perliniens et faciat ei dignam
habitationē. in pariete ponens illud.
et confirmans ferro ne forte cadat. p̄spi-
ciens illi. sciens qm̄ non potest se ad-
uiuare. imago enim est. et opus est illi
ad uitiorū. et de substantia sua et filijs
suis. et de nuptijs uotum faciens in qui-
rit. **N**on erubescit loqui cum illo qui sine
anima ē. et p̄ sanitate quidem infirmū
deprecatur. et p̄ uitā mortuum rogat. et
in adiutorū inutilem uocat. et p̄ timere
petit ab eo qui ambulare non potest.
et de acquirendo et de opando. et de om-
nium rerum euentu. petit ab eo qui in om-
nibz inutilis ē. **I**terum alius nauigare
cogitans. et p̄ feros fluctus incipiens ter-
ragere. ligno portante se fragilius lignū
inuocat. **I**llud enim cupiditas acquirendi
excogitauit. et artifex sapientia fabrica-
uit sua. tua autem pater gubernat
p̄ uidentia. qm̄ dedisti in mari uia. et
inter fluctus sententiam firmissimā. osten-
dens qm̄ potens es et omnibz sanare. et
am si sine rate quis ad eat. Sed ut n̄ eēt
uacua sapientie tue opa. propter hoc

etiam et exiguo ligno credunt homines
 animas suas. et transeuntel mare prate
 liberati sunt. Abiucio enim cum puer
 supbi gygantes. spes orbis terrarum ad
 ratem confugiens remisit seculo semen
 natiuitatis. que manu tua erat guber
 nata. Benedictum e enim lignum p qd
 fit iusticia. p manus aute quodd^{fr} ydolum
 maledictum e. et ipsum et qui fecit il
 lud. quia ille quidem operatus est.
 illud autem cum eet fragile ds cogno
 minatus est. Similiter autem odio sut
 do. impius et impietas eius. Ceterum
 quod factum est. cum illo qui fecit tor
 menta patietur. Propter hoc et ydo
 lis nationum n erit respectus. qm crea
 ture di in odium facte sunt. et in temp
 tationem animis hominum. et in misa
 pulam pedibus insipientium. Inicium
 enim fornicationis e exquisitio ydoloru
 et adinuentio illorum corruptio uite e.
 Neq enim erant ab inicio. neq erunt
 in ppetuum. Supuacuitas enim homi
 num hoc adinuenit in orbe terraru
 et ideo breuis illorum finis inuentus
 est. Acerbo enim luctu dolens pater.
 cito sibi rapta filij fecit imaginem. et illu
 qui tunc homo mortuus fuerat.
 nunc tanqua deum colere cept. et con
 stituit inter seruos suos sacra et sacri
 ficia. Deinde interueniente tempore. con
 ualescente iniqua consuetudine. hic er
 roz tanquam lex custodit e. et tyran
 norum imperio colebantur figmenta.
 & hos quos palam honorare non
 poterant homines propter quod lon
 ge eent. e longinquo figuram illoz al
 latam. euidentem imaginem regis que
 honorare uolebant fecerunt. ut illu
 qui ab erat tanquam presentem coleret

sua sollicitudine. Prouerto aute ad horu
 culturam et hos qui ignorabant artificial
 eximia diligentia. Ille etenim uolens plus
 placere illi qui se assumpsit. elaborauit
 arte sua ut similitudine in melius figu
 raret. Multitudo aute hominum ab
 ducta p speciem corporis. eum q ante
 tempus tanquam homo honoratus
 fuerat. nunc ut deum adorauerunt.
 & hec fuit uite humane deceptio. qm
 aut affectu aut regibz deseruientes
 homines. incommunicabile nomen la
 pidibus et lignis in posuerunt. Et n
 suffecerat errasse eos circa dei scientia.
 s; et in magno uiuentes inscientie bel
 lo. tot et tam magna mala pacem appel
 lant. Aut enim filios suos sacrificante
 aut obscuro sacrificia facientes. aut in
 sancte plenas uigilias habentes. neq uitam
 neq nuptias mundas iam custodiunt.
 sed alius alium p inuidiam occidit. aut
 adulterans contristat. et omnia commix
 ta sunt. sanguis. homicidium. furtum
 et fictio. corruptio. infidelitas turbatio.
 et pcurium. tumultus. honorum dni
 immemoratio. animarum inquinatio.
 natiuitatis immutatio. nuptiarum in
 constantia. inordinatio mechie. et impu
 dicitie. Infandorum enim ydolorum cul
 tura. omnis mali causa e et inicium et
 finis. Aut enim dum letantur insanunt.
 aut uaticinant falsa. aut uiuunt inuiste.
 aut pe ierant cito. Dum enim confidit
 in ydolis que sunt sine anima. male
 iurantes noceri se non sperant. Vtraq
 g illis eueniunt digne. qm male sen
 serunt de deo. attendentes ydolis. et in
 uiste uitauerunt in dolo. contempnen
 tes iusticiam. Non enim iurantium
 uirtus e. sed peccantium pena pambu

lat semp in uistorum p̄uaricationē. **xxviii**

Tu autem deus n̄r suauis et uerus es. /
patient et in miscdia disponens omnia. /
Et enim si peccauerimus tui sumus. sci
entes magnitudinem tuam. / et si non
peccauerimus. scimus qm̄ apud te sumus
computati. / Possē enim te consummata
iusticia ē. / et scire iusticiam et uirtutem
tuam. radix ē immortalitatis. **xxx**

Non enim in errorem induxit nos homi
num male artis excogitatio. nec umbra
picture labor sine fructu. effigies sculp
ta p̄ uarios colores. cuius aspectus in
sensato dat concupiscentiam. et diligit
mortue imaginis effigiem sine anima.
Maloz amatoze digni. qui spem in tali
bus habent. / et q̄ faciunt eos. et qui di
ligunt. et q̄ colunt. Sed et figulus mol
lem terrā premens laboriose fingit ad
usus n̄ros. unū quodq; uas. / et de eodem
luto fingit que munda sunt utrum
uasa. similiter et que his sunt contra
ria. Horum autē uasozū quis sit usus ju
dex ē figulus. et cum labore uano deū
fingit. de eodem luto ille qui paulo ante
de terra factus fuerat. / et post pusillum se
ducat unde et acceptus ē. repetitus debiti
animę quē habebat. Sed illi cura non q̄
laboraturus est. nec qm̄ breuis uita illi ē.
sed con certat aurificibz et argentarijs. /
et etarios imitatur. et glām p̄fert. qm̄ res
supuacuas fingit. Simil enim ē cor ei. et
terra supuacua spes illius et luto uilior
uita illius. / qm̄ ignorauit qui se fixit.
et qui inspirauit illi animam que opat.
et q̄ insufflauit ei sp̄m̄ uitale. Sed estima
uerunt ludum ēē uitam n̄am. et conuer
sationē uite compositam ad lucrum. / et
oportere undecunq; etiam ex malo acq̄
rere. Hic enim sup̄ omnes scit se delinquere.

qui ex terre materia fragilia uasa et sculp
tura fingit. Omnes enim insipientes et
infelices supra modum anime superbi s̄t.
inimici populi tui. et imperantes illi.
Qm̄ omnia ydola nationū estimauerūt
deos. quibz neq; oculoꝝ usus ē ad uide
dum. neq; nares ad percipiendum sp̄m̄.
neq; aures ad audiendum. nec digiti
manuū ad tractandū. / Et et pedes eoz
pigrī ad ambulandū. Homo enim fecit
illos. / et qui sp̄m̄ mutuat. est fixit illos.
Nemo enim sibi simile homo potest de
um fingere. Cum sit enim mortalis. / me
tuum fingit manibz iniquis. Melior
ē enim ipse his quos colit. / quia ipse
quidem uixit cum ēēt mortalis. illi au
tem nunquā. Sed et animalia miserrima
colunt. / insensate enī comparata his. alij
sunt deteriora. / Sed nec aspectu aliquis
ex his animalibz bona potest conspiciere.
effugerunt autē deꝝ laudē et benedictio
nem eius. Propter hec et his similia
passi sunt digna tormenta. / et p̄ multi
tudinē bestiarum exterminata sunt. Pro
quibz tormentis bene disposuisti ppl̄m̄
tuum. quibz dediti concupiscentiam
delectamenta sui. nouum saporem. / et
parans eis ortigometram. / ut illi quidem
concupiscentes escam. propterea que illis
ostensa et missa sunt. etiam a necessaria
concupiscentia auerterent. Hi autē in bre
ui inopes facti. / nouam gustauerunt escā.
Oportebat enim illis quidem sine excusat
ione supuenire interitum. / exercitibz tyran
nidem. / his autē tantū ostendere. quē ad
modum inimici eozū exterminabantur.
Et enim cum supuenit illis seua bestiarum
ua. moribus pueroz colubrozū extermi
nabantur. / sed non in p̄petuum p̄mansit
ira tua. sed ad correptionē in breui turbati

in mare

numia perturbati. Neque enim spelunca quae continebat illos sine timore custodiebat. quoniam fonticus descendens perturbabat illos. et personae tristes apparentes pauorem illis prestabant. Et ignis quidem nulla uis poterat illis lumen prebere. nec siderum limpidae flammae. illuminare poterant illam noctem horrendam. **XXXVI**

Apparebat autem illis subitaneus ignis timore plenus. et timore percussi illi quae non uidebant faciei. estimabant deterrita esse quae uidebantur. et magice artis appositae erat uersus. et sapientiae gloriae correctio cum contumelia. Illi enim qui permittent timores et turbationes expellere. se ab anima languente. hi cum deuotum pleni timore languent. Nam et si nichil illos ex monstris perturbabat. transiit animalium et serpentium sibilatione commoti tremebundi peribant. et aere quae nulla ratione quis effugere posset negantes se uidere. frequenter enim preoccupant pessima redarguente conscientia. Cum sit enim timida nequitia. data est in omnium condemnationem. **S**emp enim presumit seua conturbata conscientia. Nichil enim est timor. nisi presumptionis adiutorium. perditio cogitationis auxilium. et dum ab uitro minor est expectatio. maiorem putat scientiam eius causae. de qua tormentum prestat. Illi autem qui in potentem uere noctem et ab infirmis et ab altissimis inferis supuenerant eundem sonum dormientes. aliquando monstrorum exagitabantur timore. aliquando anime deficiebant translatione. subitaneus enim illis inspatus timor supuenerat. Deinde si quisquam ex illis decidisset. custodiebat in carcere. sine ferro reclusus. Si enim rusticus quis erat. aut

pastor. aut agricola. horum oparius pre occupatus esset. ineflugabile sustinebant necessitate. Una enim catena tenebrarum omnes erant colligati. siue spiritus sibilans. aut inter spissos ramos auium sonus suauis. aut uis aquae decurrentis iuuuim. aut sonus ualido. precipitatum petrarum. aut ludentium animalium cursus miuisus. aut mugientium ualida bestiarum uox. aut resonans de altissimis montibus echo. deficientes faciebat illos per timore. Omnis enim orbis terrarum limpido luminabat lumine. et non impeditis opibus continebat. Solis autem illis supposita erat grauis nox. imago tenebrarum quae supuenerat erat illis. ipsi ergo sibi erant grauiore tenebris. **XXXVII**

Scis autem tuus maxima erat lux. et horum quidem uocem inimici audiebant. sed si gratiam non uidebant. et quia non et ipsi perdem passi erant magnificabant. et qui ante lesi erant quoniam non ledebant gratias agebant. et ut esset differentia donum petebant. Propter quod igni ardentem colunam ducere habuerunt ignote uie. et solem sine lesura boni hospicii prestasti. Digni quidem illi carere luce. et pati carere qui indulos custodiebant filios tuos. per quos incipiebat incorruptum legis lumen seculo dari. Cum cogitarent iustorum occidere infantes. et uno exposito filio et liberato. introductionem illorum multitudinem filiorum abstulisti. et pariter illos perdidisti in aqua ualida. Illa enim nox ante cognita est a parentibus nostris. et uere scientes quibus iuramentis crediderunt anime quiores essent. Suscepta est autem a populo tuo sanctitas quidem iustorum. **XXXVII** multorum autem exterminatio. sicut enim lesi sunt aduersarios. sic nos puocamus magnifi

casti. Absconserunt enim sacrificabant iusti
 pueri honorū. et iustis legem in cōcordia
 disposuerunt. similiter bona et mala p
 cepturos iustos. patri omnium iam decan
 tantes laudes. Resonabat autē mēueni
 ens inimicorū uox. et flebilis audiebat
 ploratorū infantum. Simili autē pena
 seruus cum dño afflictus et popularis
 homo regi similia passus. Similiter g
 om̄s uno nomine mortis mortuos habe
 bant numerabiles. Nec enim ad sepli
 endum uiuū sufficiebant. qm̄ uno mōto
 que erat preclarior natio illoꝝ extermi
 nata ē. De omnibꝫ enim non credentes
 ppter beneficia. tunc cum fuit extermi
 numū p̄mogenitoꝝ. spoponderunt po
 pulū dei se esse. **xxxviii** **D**um enī q
 etum silentium continerent omnia. &
 nox in suo cursu mediū iter haberet.
 omp̄e sermo tuus dñe de celo a re
 galibꝫ sedibꝫ. dur⁹ debellator in mediam
 extermiū t̄am p̄siluit. gladiū acutū
 insimulatū impium tuum portās. &
 stans repleuit omnia morte. et usq; ad
 celum attingebat stans in terra. Tunc
 continuo uis⁹ somnioꝝ maloz turbaue
 runt illos. et timores supuenerunt
 insperati. et alius alibi. p̄ictus semiu
 uis. propter quā moriebat̄ causam de
 monstrabat mortis. Visiones enim q̄
 illos turbauerunt hec p̄monebant. ne
 insciꝫ quare talia patiebant̄ p̄rent.
 Tetigit autē tunc et iustos temptatio
 mortis. et commotio in heremo facta ē
 multitudinis. sed n̄ diu p̄mansit ira
 tua. **xl** **P**ropegans enim ho
 mo sine querela dep̄cari p̄ populis p̄fe
 rens seruitutis sue scutū orationē. et p̄
 incensum dep̄cationē allegans. restitit ut
 et sine impossuit necessitati. ostendens qm̄

tuus est famulus. **V**icit autē turbas non
 uirtute corporis. nec armatura potentis. sed
 uerbo ueratore subiecit. uirginita parentū ^{et testamentū}
 commemorans. **xl** **C**um enim iam
 aceruatum cecidissent sup̄alteritum mor
 tuꝝ. interstetit et amputauit impetum.
 & diuisit illam que ad uiuos ducebat uia.
 In ueste enim poderis quā habebat. totus
 erat orbis terrarum et parentum mag
 nalia. in quatuor ordinibꝫ lapidum sculp
 ta. et magnificentia tua in diademate ca
 ptis illi erat scripta. Hec autē his cessit
 qui extermiabat. et hec extimuit. **C**rat
 enim sola temptatio ut sufficiens. Impi
 is autē usq; in nouissimū sine misericō
 dia supuenerit. Presciebat enim et futura
 illoꝝ. qm̄ ipsi cum reuersi essent ut se
 ducerent. et cū magna sollicitudine pre
 misissent illos. consequebant̄ illos pe
 nitentię actus. Adhuc enim inter manū
 habentes luctus. et deplorantes admonu
 menta mortuoz. aliā sibi assumpserunt
 cogitationē inscientię. & quos rogantes
 p̄icerunt. hos tanquā fugtiuos p̄seque
 bantur. Ducebat enim illos ad hunc finē
 digna necessitas. & horū que acciderant cō
 memoratiōē amittebant. ut que dec̄
 rant tormentis. repletet punitio. et
 populus quidem tuus mirabiliter cō
 iret. illi autē nouā mortē inuenirent.
 Omnis enim creatura ad suū genus
 ab initio figurabat̄. deseruēs tuus pre
 ceptis. ut pueri tui custodirent̄ illes.
 Nam nubes castra eorum adumbrabat.
 et ex aqua que ante erat terra apparuit.
 et in mari rubro uia sine impedimento.
 et campus germinans de p̄fundo nimio
 p̄ que om̄is natio transiuit. que tegebat̄
 tua manu. uidentes mirabilia et monstra.
 Tanquā equi enim depauerunt escam.

et tanquam agni exultauerunt. magni-
ficantes te dñe qui liberaſti illos. Nemo
reſcū erant adhuc eorum. que in incola-
tu eorum facta fuerant. quem admodū
p natione animalū eduxit de tra muſca.
et p piſcibus eructant fluuius multitu-
dinem ranarū. Nouissime autē uiderunt
nouā creaturam auum. Cum abducti ē
cupiſcentia poſtulauerunt eſcam epulati-
onis. **xl.ii.** **I**n alloquutione enim
deſiderij aſcendit illis de mari ortogōme-
tra et uagationes peccatoribz ſupueniunt.
ñ ſine illis que ante facta erant argumē-
tis p uim fluminum. Juſte enim patieban-
tur ſcđm ſuas nequicias. etenim deſta-
bilioſe in hoſpitalitatē inſtruerunt. Alij
quidem ignotos non reſpiciabant ^{reſpiciant} aduenā.
alii autē bonos hoſpites in ſeruitutē acci-
piebant. et non ſolum hoc. ſed et alius
quidē reſpectus erat illorū. qm̄ inuita reci-
piebant extraneos. Qui autē cum leticia
reſceperunt hos qui eiſdem uifi erant
inuiſti. ſeuiffimis afflixerunt doloribz.
Puiſi ſunt autē cecitate ſicut illi in fo-
ribz uifi. cum ſubitanis coopci eſſent
tenebris. unusquſq; oſtij ſui tranſitum
querabat. In ſe enim elementa dum con-
uertunt. ſicut in órgano qualitatis ſonū
immutatur. et omnia ſuū ſonū cuſtodi-
unt. Vnde eſtimare et ex ipſo certo ui-
ſu potest. Agreſtia enim in aquatica con-
uertebant. et quecumq; erant natantia
in terrā tranſiebant. Ignis in aqua ua-
lebat ſupra ſuam uirtutem. et aqua ex-
tinguentis nature obliuiſcebatur. Flāme
ē contrario corruptibiliū animalū ñ ugra-
uerit carnes coambulantiū. nec diſſolue-
bant illā que facile diſſoluitur ſicut
glacies bonā eſcam. In om̄ibz enim dñe
magnificasti ppl̄m tuū et honorasti.

et non deſpexiſti in om̄i tempore. et in om̄i
loco aſſiſtens eis. **Explicit liber ſapientie.**
Incapit. plogus in librū ihu filij ſyrach.

MULTO nobis et magno
rum p legem et
pphetas. alioſq;
qui ſequuti ſunt
illos ſapientā
demonſtratam
in quibz oportet laudare iſrl. doctrine
et ſapientie cauſa. Quia non ſolum ip-
ſos loquentes neceſſe eſt p̄tos. ſ; etiā
extraneos poſſe et ſcribentes et dicentes
doctiſſimos fieri. Auus meus ihc poſt-
quam amplius dedit ſe ad diligentiam
lectionis legis et pphetarum. et aliorū
librorū qui nobis a parentibz nr̄is tra-
diti ſunt. uolu et ipſe ſcribere aliquid
horum que ad doctrinam et ſapientā
p̄tinent. ut deſiderantes diſcerent. et il-
lorum periti facti. magis magisq; atten-
dant animo et confirment ad legit-
mam uitam. Hortor itaq; uoſ uenire cū be-
nuiolentia et attentione. ^{et ſtudie} lectionem fa-
cere. et ueniam habere in illis. in quibz
uidebimur ſequentes imaginē ſapientie.
et deſicere in uerborū compoſitione.
Nam et deſiciunt uerba hebraica. quando
tranſlata fuerint ad alteram linguā. Nō
ſolum autē hec. ſed et ipſa lex et pphetę.
ceteraq; librorū non paruiam habent dif-
ferentiam. quando inter ſe dicunt. Nam
in octauo et triceſimo anno temporibz
ptolomei euergetis regis. poſtquam p-
ueni in egyptum. cum multū tempus
ibi fuiſſem. inueni libros relictos non
parue neq; contemneſde doctrine. Itaq;
bonum et neceſſariū putavi. et ipſe ali-
quam addere diligentā et labore inter